

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

ประกาศนายทะเบียน

เรื่อง ระเบียบวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การควบคุมภายในและ
สอบทานสินเชื่อ การจัดเก็บข้อมูล และการจัดทำรายงานเพื่อการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูล
ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมด้านสินเชื่อของบริษัทประกันชีวิต

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ (๓) แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๕๖
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง
การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๕ นายทะเบียนออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศนายทะเบียน เรื่อง ระเบียบวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และ
เงื่อนไขการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การควบคุมภายในและสอบทานสินเชื่อ การจัดเก็บข้อมูล และ
การจัดทำรายงานเพื่อการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมด้านสินเชื่อของบริษัทประกันชีวิต
พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ธุรกรรมด้านสินเชื่อ” หมายความว่า การให้กู้ยืม การให้เช่าซื้อรถ การรับอวัลด์ตัวเงิน
หรือการออกหนังสือค้ำประกันเพื่อเป็นหลักประกันตามสัญญาของโครงการต่าง ๆ

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมาย
ว่าด้วยการประกันชีวิต และให้หมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับ
ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

“บริษัทในกลุ่ม” หมายความว่า บริษัทแม่ บริษัทลูก บริษัทร่วม ตามประกาศ
คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ
ของบริษัทประกันชีวิต

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ
ธุรกิจประกันภัย

“นายทะเบียน” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมอบหมาย

“คณะกรรมการบริษัท” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต หรือคณะผู้บริหารที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในกรณีของสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่รายงานแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปหรือเทียบเท่า

“ผู้จัดการ” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบสูงสุดในการบริหารงานของบริษัท ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม

“บุคคลที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการของบริษัทประกันชีวิต

“ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” หมายความว่า ผู้ถือหุ้นในกิจการใดเกินกว่าร้อยละสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของกิจการนั้น และการถือหุ้นดังกล่าวให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง

“เงินสำรองที่กั้นไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต” หมายความว่า เงินสำรองที่กั้นไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเพื่อการด้อยค่า สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย ทั้งนี้ บริษัทจะต้องกั้นเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินจัดชั้นแต่ละประเภท ตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้

“สินทรัพย์ที่เสียหาย” หมายความว่า สินทรัพย์ที่ตัดออกจากบัญชี

“สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย” หมายความว่า สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่จัดชั้น ดังนี้

(๑) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)

(๒) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing)

(๓) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing)

“มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า มาตรฐานการบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และให้หมายความรวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน แนวปฏิบัติทางบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ด้วย

หมวด ๑

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ

ข้อ ๔ บริษัทที่ประสงค์จะทำธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องพิจารณาถึงปัจจัยและความเสี่ยงด้านเครดิตของธุรกรรมด้านสินเชื่อ และธุรกรรมด้านสินเชื่อที่บริษัทประสงค์ทำนั้นต้องเป็นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) และไม่มีลักษณะเป็นสินทรัพย์ที่เสียหายหรือสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)

ภายใต้บังคับความในวรรคหนึ่ง กรณีที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่บริษัททำธุรกรรมด้านสินเชื่อด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น หรือธุรกรรมด้านสินเชื่อของบริษัทมีลักษณะเป็นสินทรัพย์ที่เสียหายสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) บริษัทต้องดำเนินการจัดทำแนวทางการแก้ไขพร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจรวมถึงการจำหน่ายธุรกรรมดังกล่าวของบริษัทออกจากบัญชี เว้นแต่ การให้เงินกู้ร่วม (syndicated loan) สำหรับกิจการโครงการโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เป็นผู้นำในการจัดการเงินกู้ (lead manager หรือ lead arranger) บริษัทสามารถปฏิบัติตามสัญญาให้เงินกู้ร่วมหรือปฏิบัติตามมติของเจ้าหนี้ร่วม

ข้อ ๕ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องมีแนวปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาด้านสินเชื่อและทบทวนการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ โดยอย่างน้อยต้องมีเอกสารประกอบการพิจารณา วิเคราะห์ และติดตามดูแลลูกหนี้ภายหลังได้ทำธุรกรรมด้านสินเชื่อแล้ว ทั้งนี้ เอกสารหรือข้อมูลดังกล่าวต้องเพียงพอให้บริษัทบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) สามารถตัดสินใจในการอนุมัติให้มีการทำธุรกรรมและประเมินความเสี่ยงได้อย่างต่อเนื่อง

(๒) เข้าใจวัตถุประสงค์การขอทำธุรกรรม การใช้เงินที่ได้จากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ และที่มาของเงินในการชำระหนี้ รวมทั้งประเมินความสามารถในการชำระหนี้ได้ทันการณ์

(๓) มั่นใจว่ามีสิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๖ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องมีเอกสารประกอบการพิจารณาในการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ และทบทวนการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) เอกสารที่แสดงความมีตัวตนของลูกหนี้หรือธุรกิจของลูกหนี้ รวมถึงข้อมูลลักษณะการดำเนินธุรกิจ และโครงสร้างผู้บริหารของลูกหนี้

(๒) เอกสารที่แสดงความสามารถในการชำระหนี้ ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ประเมินการรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและกิจการ แผนงานและนโยบายในการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้

เว้นแต่ในกรณีที่ลูกหนี้เริ่มประกอบธุรกิจในปีแรก อาจให้แสดงเฉพาะประมาณการรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและกิจการ แผนงานและนโยบายในการดำเนินการธุรกิจของลูกหนี้ได้

ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นนิติบุคคล ให้นำข้อมูลจากบัญชีและงบการเงินที่แสดงต่อกรมสรรพากร ในการยื่นรายการภาษีเงินได้มาประกอบการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ด้วย

(๓) เอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม อาทิ ภาวะผูกพันของลูกหนี้ที่มีต่อบุคคลอื่นทั้งด้านที่เป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้ รายละเอียดของหลักประกัน รวมถึงสิทธิในหลักประกัน และมูลค่าหลักประกัน

ข้อ ๗ เอกสารประกอบการพิจารณาทำธุรกรรมด้านสินเชื่อและทบทวนการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องมีความเป็นปัจจุบัน และมีการเก็บเอกสารแยกตามรายลูกหนี้ เพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ โดยบริษัทต้องสามารถจัดส่งเอกสารดังกล่าวในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบอื่นตามที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอได้

ทั้งนี้ บริษัทจะต้องกำหนดเป็นเงื่อนไขในการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อว่าภายหลังจากลูกหนี้ได้ทำธุรกรรมแล้ว ลูกหนี้ยังคงมีหน้าที่ในการจัดส่งเอกสารให้แก่บริษัทอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสิ้นสุดสัญญาหรือภาระผูกพัน และหากลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ควรกำหนดเป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่า ลูกหนี้อาจต้องการปกปิดฐานะทางการเงินหรือความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริง

ข้อ ๘ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบและการควบคุมภายในที่มีลักษณะและครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) นโยบายการตรวจสอบและการควบคุมภายในด้านสินเชื่อ และคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (audit manual) ด้านสินเชื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับการตรวจสอบและการควบคุมภายใน และนโยบายการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๒) หน้าที่ ความรับผิดชอบ และขอบเขตอำนาจอนุมัติสินเชื่อที่ชัดเจน (delegation of duties)

(๓) กลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลอย่างเหมาะสม (check and balance) ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(ก) กระบวนการในการตรวจทานความถูกต้องในแต่ละขั้นตอน และกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญในการปฏิบัติการด้านสินเชื่อโดยมีการแบ่งแยกหน้าที่ (segregation of duty) อย่างชัดเจน

(ข) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ และตรวจสอบ ที่เป็นอิสระ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และแผนงานด้านสินเชื่อ

(๔) การรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ

กรณีที่มีบริษัทมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างและทรัพยากรบุคคล บริษัทอาจใช้บริการบุคคลภายนอกในการทำหน้าที่ตรวจสอบภายในได้โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และต้องมีการกำหนดในระเบียบ นโยบาย และแผนรองรับกรณีบุคคลดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน

การว่าจ้างบุคคลภายนอกปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบภายในตามวรรคสอง ต้องมีการจัดทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ไม่มีผลประโยชน์ในบริษัท และไม่ได้ทำหน้าที่สอบทานงบการเงินประจำปีของบริษัทในขณะนั้น

หมวด ๒

การสอบทานสินเชื่อ

ข้อ ๙ บริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้ธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องจัดให้มีหน่วยงานสอบทานสินเชื่อซึ่งเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ และต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สอบทานไว้ให้ชัดเจน ซึ่งเจ้าหน้าที่สอบทานจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ รวมถึงการประเมินราคาหลักประกัน ทั้งนี้ บริษัทที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร อาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หรืออนุมัติสินเชื่อแก่ลูกหนี้รายนั้นสามารถทำการสอบทานลูกหนี้รายดังกล่าวได้

หน่วยงานสอบทานสินเชื่อต้องเป็นอิสระจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งมีหน้าที่ประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานสอบทานสินเชื่อ ทั้งนี้ หากบริษัทมีข้อจำกัดด้านต้นทุนหรือความจำเป็นที่ไม่สามารถแยกหน่วยงานสอบทานสินเชื่อออกจากหน่วยงานตรวจสอบภายในได้ บริษัทต้องกำหนดให้มีวิธีการหรือกระบวนการเพื่อให้มั่นใจว่าการสอบทานสินเชื่อและการตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระและถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน หรือจัดให้มีการว่าจ้างบุคคลภายนอกได้กรณีมีข้อจำกัดด้านบุคลากร

เจ้าหน้าที่สอบทานควรมีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่องานสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อ โดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวกับธุรกรรมด้านสินเชื่อของบริษัท หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับธุรกรรมด้านสินเชื่อของสำนักงานและธนาคารแห่งประเทศไทย รวมถึงกฎหมายและหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่สอบทานควรมีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านสินเชื่อ หรือได้รับการฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านสินเชื่อ เช่น การวิเคราะห์สินเชื่อ การจัดชั้น และการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต การประเมินราคาหลักประกัน เป็นต้น

บริษัทสามารถใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอกเพื่อทำหน้าที่สอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อได้ ทั้งนี้ บริษัทต้องมีกระบวนการเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ให้บริการภายนอกมีความเป็นอิสระและเจ้าหน้าที่สอบทานของผู้ให้บริการภายนอกมีคุณสมบัติตามที่บริษัทกำหนด

ข้อ ๑๐ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องจัดให้มีแผนการสอบทานสินเชื่อและการรายงานความคืบหน้า โดยมีรายละเอียดครอบคลุมอย่างน้อย ดังนี้

(๑) การจัดทำแผนงานสอบทานประจำปีซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการสินเชื่อ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท โดยให้บริษัทจัดเก็บแผนงานดังกล่าวไว้ที่บริษัทเพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้

(๒) การรายงานความคืบหน้าผลการสอบทาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อ รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการสินเชื่อ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ทราบเป็นประจำทุกไตรมาส ทั้งนี้ หากมีประเด็นที่อาจกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ ให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัททราบโดยเร็ว

(๓) บริษัทควรติดตามการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงกระบวนการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายหลังจากที่หน่วยงานดังกล่าวรับทราบประเด็นปัญหาที่พบจากการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อ เพื่อให้บริษัทสามารถแก้ไขปัญหาหรือจุดอ่อนได้อย่างทันทั่วถึง โดยบริษัทควรจัดทำรายงานการติดตามผลและเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการสินเชื่อ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

(๔) บริษัทต้องจัดเก็บแผนงานสอบทาน เอกสารและหลักฐานการสอบทานของลูกค้านี้ทุกรายและทุกประเภทที่มีการสอบทานให้ถูกต้องครบถ้วน และง่ายต่อการตรวจสอบของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ บริษัทสามารถจัดส่งเอกสารดังกล่าวในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบอื่นตามที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอได้

ข้อ ๑๑ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องกำหนดให้มีการสอบทานกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ รวมถึงความถูกต้องของการจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี และให้ถือว่าการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบการควบคุมการบริหารความเสี่ยง โดยให้บริษัทมีแนวทางการสอบทานขั้นต่ำที่ครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระคืนของลูกค้านี้ตามระยะเวลาที่กำหนด การประเมินราคาหลักประกัน และการอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ต้องเป็นไปตามนโยบายด้านสินเชื่อ รวมถึงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติที่บริษัทกำหนดไว้ โดยมีเอกสารหลักฐานที่จำเป็นครบถ้วนในแฟ้มประวัติของลูกค้านี้ (credit file) แต่ละราย

(๒) ความถูกต้องและครบถ้วนของนิติกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการอนุมัติการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ เช่น การจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน การทำสัญญาค้ำประกัน การจำนองหลักประกัน และการจดทะเบียนหลักประกัน เป็นต้น

(๓) การเบิกใช้วงเงินเป็นไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และกระบวนการติดตามการใช้เงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

(๔) การทบทวนวงเงินให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยมีการคำนึงถึงความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป

(๕) การจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของประกาศนี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) การดำเนินการกับลูกหนี้ที่มีปัญหาในการชำระหนี้ โดยระบุสถานะหรือขั้นตอนที่กำลังดำเนินการกับลูกหนี้ พร้อมทั้งรายละเอียดของการดำเนินการพอสังเขป

(๗) การปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๒ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องกำหนดอัตราการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ และมีหลักเกณฑ์ทางสถิติที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ เช่น ปริมาณและระดับความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ โดยครอบคลุมลูกหนี้ทุกกลุ่มตั้งแต่ลูกหนี้จัดชั้นปกติ ไปจนถึงลูกหนี้ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต ลูกหนี้รายใหม่ ลูกหนี้ที่เข้าข่ายสัญญาเตือนล่วงหน้า ลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงลูกหนี้ที่มีการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี โดยต้องสอบทานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ทั้งนี้ เมื่อนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดอัตราสอบทานของบริษัทโดยใช้การประเมินความเสี่ยงภายในของบริษัทเอง ยังไม่สอดคล้องกับปริมาณ ลักษณะ และระดับความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อของบริษัท นายทะเบียนอาจกำหนดให้บริษัทสอบทานลูกหนี้เพิ่มเติม หรืออาจกำหนดอัตราสอบทานขั้นต่ำให้บริษัทปฏิบัติ หรือให้บริษัทแก้ไขแผนการสอบทานได้

หมวด ๓

การจัดชั้น การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี

ข้อ ๑๓ บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีสำหรับสินทรัพย์ที่เสียหายไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทและสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนโยบายดังกล่าวต้องครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร และพนักงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) หลักเกณฑ์ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมมติฐาน ปัจจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และวิธีการที่ใช้ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต

(๓) กลไกการควบคุมการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต

(๔) หลักเกณฑ์ในการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี

(๕) ระบบการควบคุมภายในและแนวทางการบันทึกบัญชี

(๖) การตรวจสอบความถูกต้องในการจัดชั้น การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี รวมถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานและเอกสารที่นำมาใช้ประกอบ

บริษัทต้องกำหนดให้มีการทบทวนนโยบายตามวรรคหนึ่งเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และจัดเก็บนโยบายดังกล่าวพร้อมกับเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนนโยบายไว้ที่บริษัท เพื่อให้ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้

ข้อ ๑๔ หลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามข้อ ๑๓ (๒) ต้องครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) การจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน ให้จัดทำเป็นรายบัญชีตามลักษณะความเสี่ยงและภาระผูกพันทางการเงิน โดยคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องของกระแสเงินสดรับแต่ละบัญชีด้วย ซึ่งหากกระแสเงินสดรับของลูกหนี้หรือบัญชีของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน บริษัทต้องจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวไว้ในชั้นเดียวกัน

(๒) การจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) แต่ไม่รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchase or originated credit-impaired) โดยแยกเป็นสามประเภท ดังนี้

(ก) สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) เช่น ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ ลูกหนี้ที่บริษัทเห็นว่าไม่สามารถเรียกชำระหนี้คืนได้ หรือคุณภาพของลูกหนี้มีการเสื่อมถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ ลูกหนี้ที่ไม่ปรากฏธุรกิจแน่ชัดหรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง หรือนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ลูกหนี้ที่บริษัทติดต่อไม่ได้หรือตามตัวไม่พบ ลูกหนี้ที่ประวิงการชำระหนี้หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ลูกหนี้ที่หยุดดำเนินกิจการหรือเลิกกิจการหรือกิจการอยู่ระหว่างชำระบัญชี หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงว่ามีการด้อยค่าด้านเครดิตด้วยเหตุประการอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด เป็นต้น

(ข) สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) เช่น ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ หรือสินทรัพย์ทางการเงินมีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วยเหตุประการอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด เป็นต้น

(ค) สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) เช่น ลูกหนี้ไม่ผิดนัดชำระ ลูกหนี้ที่มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานที่มีระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ตรวจรับงาน สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นการจัดชั้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ (ก) และ (ข) เป็นต้น

(๓) สินทรัพย์นอกเหนือจาก (๒) บริษัทต้องจัดชั้นสินทรัพย์ดังกล่าว เฉพาะส่วนต่างที่มีลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นสินทรัพย์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)

(ก) อสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ หรือซื้อจากการขายทอดตลาด เฉพาะผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาไว้ไม่เกินสิบสองเดือน โดยมูลค่าดังกล่าวหักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขายก่อนนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชี แต่หากบริษัทได้ทำการประเมินราคาไว้เกินกว่าสิบสองเดือนให้นำมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคามาใช้ได้เพียงร้อยละห้าสิบ

ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ให้บริษัทถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันชีวิต

(ข) สินทรัพย์อื่นที่มีใช่อสังหาริมทรัพย์รอการขายตาม (ก) เฉพาะส่วนต่างของมูลค่าบัญชีที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ บริษัทต้องประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(ค) สินทรัพย์ตาม (ก) และ (ข) ที่แสดงว่ามีการด้อยค่าด้วยเหตุประการอื่น ตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

(๔) ภาระผูกพันทางการเงิน

(ก) กรณีที่ภาระผูกพันทางการเงินมีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ ให้บริษัทจัดชั้นภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวไว้ในชั้นเดียวกับการจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าว

(ข) กรณีที่ภาระผูกพันทางการเงินไม่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๒) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ทั้งนี้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า การจัดชั้นของสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินของบริษัทไม่เหมาะสม อาจสั่งให้บริษัทเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

ข้อ ๑๕ หลักเกณฑ์การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามข้อ ๑๓ (๒) ต้องครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) ตามข้อ ๑๔ (๒) และภาระผูกพันทางการเงินตามข้อ ๑๔ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

(ก) ให้บริษัทใช้มูลหนี้ซึ่งรวมยอดเงินคงค้างของต้นเงิน รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้ของดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ และรายการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน เป็นฐานในการคำนวณเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) หรือภาระผูกพันทางการเงินแล้วแต่กรณี

(ข) การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน ให้บริษัทดำเนินการ ดังนี้

๑) สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) ให้เป็นไปตามหลักการของมาตรฐานบัญชีให้กันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตอย่างน้อยในอัตราร้อยละหนึ่งร้อยของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ (lifetime expected credit losses) โดยให้คำนวณจากผลต่างระหว่างมูลหนี้หรือมูลค่าเทียบเท่าทรัพย์สินในงบแสดงฐานะการเงิน ตามที่กำหนดใน (ก) กับกระแสเงินสดที่บริษัทคาดว่าจะได้รับซึ่งต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ลูกหนี้จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาตลอดอายุของสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินที่บริษัทได้คาดการณ์ไว้ คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

๒) สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ให้กันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตอย่างน้อยในอัตราร้อยละหนึ่งร้อยของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในสิบสองเดือนข้างหน้า (12-month expected losses) โดยให้คำนวณจากผลต่างระหว่างมูลหนี้หรือมูลค่าเทียบเท่าทรัพย์สินในงบแสดงฐานะการเงินตามที่กำหนดใน (ก) กับกระแสเงินสดที่บริษัทคาดว่า

จะได้รับซึ่งต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ลูกหนี้จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาภายในสิบสองเดือนข้างหน้า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(ค) ให้บริษัทประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

๑) ให้บริษัทกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมกับสถานะ เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และต้องทบทวนการประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอย่างน้อยทุกงวดบัญชี

๒) กรณีที่บริษัทคาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดจากการจำหน่ายหลักประกัน บริษัทจะต้องประเมินราคาตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจว่าด้วยการประเมินทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันชีวิต โดยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าวงเงินที่ระบุในสัญญาจำนำ สัญญาจำนอง สัญญาค้ำประกัน สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ หรือสัญญาอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

(ง) ในกรณีที่สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินสามารถจัดเป็นกลุ่มที่มีลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกัน (homogenous) ได้อย่างเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอที่จะจัดเป็นกลุ่มเพื่อคำนวณเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตเป็นรายกลุ่ม (collective approach) ได้อย่างน่าเชื่อถือ บริษัทสามารถจัดสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวเป็นกลุ่มบัญชีหรือกลุ่มลูกหนี้เพื่อคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตได้ โดยในการพิจารณาจัดกลุ่มดังกล่าว ให้บริษัทใช้ปัจจัยอย่างน้อย ดังนี้

๑) ลักษณะเฉพาะของลูกหนี้ เช่น ประเภทลูกหนี้ ลักษณะด้านประชากร อายุ อาชีพหรือกลุ่มอุตสาหกรรมของลูกหนี้ สถานที่ตั้งหรือภูมิภาคของลูกหนี้

๒) ลักษณะของธุรกรรม เช่น ประเภทหลักประกัน มูลค่าหลักประกันต่อยอดหนี้ และภาระผูกพันทางการเงิน ระยะเวลาคงเหลือจนถึงวันครบกำหนดของสินเชื่อ

๓) สถานะของลูกหนี้ เช่น สถานะค้างชำระ สถานะจัดชั้น การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของลูกหนี้

(จ) ในการกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตหรือประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับตาม (ค) ให้บริษัทอาจพิจารณาจากข้อมูลแนวโน้มและปัจจัยที่อาจมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ อย่างน้อยดังนี้

๑) นโยบายการบริหารความเสี่ยงของบริษัท เช่น นโยบายการให้สินเชื่อ การสอบทานสินเชื่อ การจัดชั้น การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การตรวจสอบและการควบคุมภายในด้านสินเชื่อ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒) การเปลี่ยนหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการดำเนินงานของบริษัท สำนักงาน หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร กรมบังคับคดี กรมที่ดิน เป็นต้น

๓) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ราคาน้ำมัน อัตราการว่างงาน เป็นต้น

๔) ปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมลูกหนี้ ส่วนแบ่งตลาดในอุตสาหกรรมของลูกหนี้ ความผันผวนของราคาหลักประกัน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ เป็นต้น

(๒) สินทรัพย์นอกเหนือจากสินทรัพย์ทางการเงินตาม (๑) บริษัทต้องกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตในอัตราร้อยละหนึ่งร้อยของมูลค่าสินทรัพย์ที่มีการจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) ตามลักษณะการจัดชั้นในข้อ ๑๔ (๓)

(๓) บริษัทต้องจัดให้มีกระบวนการในการคำนวณการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต การทดสอบการคำนวณ การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตอย่างสม่ำเสมอ และแนวทางการปรับปรุงหากผลการทดสอบความน่าเชื่อถือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด รวมทั้งต้องจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และแสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดสมมติฐาน และสามารถนำเสนอนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ และในกรณีที่บริษัทมีการว่าจ้างบุคคลภายนอกจัดทำกระบวนการในการคำนวณการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต บริษัทต้องควบคุมให้บุคคลภายนอกดังกล่าวดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด

ทั้งนี้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า สมมติฐาน ปัจจัย และวิธีการคำนวณการกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตไม่เหมาะสม นายทะเบียนอาจสั่งให้บริษัทกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตเพิ่มเติม เปลี่ยนสมมติฐาน ปัจจัย หรือวิธีการคำนวณเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

ข้อ ๑๖ หลักเกณฑ์การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีของบริษัท ทั้งหมดหรือบางส่วนตามข้อ ๑๓ (๔) ต้องครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) บริษัทต้องตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี ในกรณีที่บริษัทเห็นว่าจะไม่สามารถได้รับมูลค่าทั้งจำนวนหรือบางส่วนของสินทรัพย์คืนตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมกรณีอย่างน้อย ดังนี้

(ก) บริษัทได้ใช้สิทธิเรียกร้องและดำเนินการตามสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางได้รับชำระหนี้แล้ว เช่น ลูกหนี้ถึงแก่ความตายหรือเป็นคนสาบสูญโดยไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือลูกหนี้เลิกกิจการและมีหนี้บุริมสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สิน หรือบริษัทได้ฟ้องลูกหนี้หรือได้ยื่นขอเฉลี่ยทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้อง และได้มีคำสั่งหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือบริษัทได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบกับการประนอมหนี้ หรือลูกหนี้ถูกพิพากษาเป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

(ข) บริษัทมีสิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

(ค) สินทรัพย์อื่นที่บริษัทได้รับมา ชำรุด เสียหาย หรือหมดราคา

(๒) บริษัทต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ เพื่อควบคุมและป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

(ก) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติในการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี และกำหนดการควบคุมภายใต้ชัดเจนและตรวจสอบได้

(ข) การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีจะต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่กรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวหรือกิจการที่บุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง

(ค) การตัดสินทรัพย์ลูกหนี้ที่เป็นกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง บริษัทในกลุ่ม บุคคลอื่นที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับบริษัท และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทและนายทะเบียน

ทั้งนี้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีของบริษัทไม่เหมาะสม อาจสั่งให้บริษัทเปลี่ยนแปลงการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีเพิ่มเติม หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

ข้อ ๑๗ ให้บริษัทที่มีธุรกรรมด้านสินเชื่อที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดำเนินการดังนี้

(๑) จัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(ก) สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากฐานะทางการเงินของลูกหนี้เสื่อมถอยลง หรือบริษัทคาดว่าจะได้รับมูลค่าของสินทรัพย์หรือภาระผูกพันทางการเงินคืนไม่ครบถ้วน ให้บริษัทคงการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวสำหรับชั้นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) จนกว่าจะเข้าเงื่อนไขตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือเข้าเงื่อนไขตามที่นายทะเบียนกำหนด และให้บริษัทจัดให้มีระบบติดตามดูแลลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าวอย่างใกล้ชิดอย่างน้อยเป็นระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(ข) ในกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากเหตุผลอื่นนอกเหนือจาก (ก) ให้บริษัทจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามความเสี่ยงตามข้อ ๑๔ ทั้งนี้

หากนายทะเบียนมีข้อสังเกตในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อาจสั่งให้บริษัทแก้ไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จัดหาผู้เชี่ยวชาญอิสระมาประเมินหรือทบทวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เปลี่ยนแปลงการจัดชั้น การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

(๒) กันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน หรือตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๘ บริษัทต้องจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาการจัดชั้น การกันเงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีไว้ที่บริษัท เพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายชูฉัตร ประมุขผล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

นายทะเบียน

หมายเหตุ :- เหตุผลที่ออกประกาศฉบับนี้ เพื่อให้ระเบียบวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การควบคุมภายในและสอบทานสินเชื่อ การจัดเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการให้สินเชื่อของบริษัทประกันชีวิต มีมาตรฐานที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินสำหรับธุรกรรมดังกล่าว